

Nr 28.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner om utredning angående beskattningen av inkomst, som uppstår på grund av ofrivillig avverkning av skog i vissa fall.

(2:a avd.)

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade lika-lydande motionerna I: 152 av herrar *Lars Andersson* och *Karl Persson* samt II: 190 av herr *Jansson* i Aspeboda m. fl. har hemställts, att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning angående beskattningen av inkomst, som uppstår på grund av ofrivillig avverkning av skog i vissa fall.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionerna framställda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen II: 190.

Enligt 21 § kommunalskattelagen hänföres till intäkt av jordbruksfastighet allt vad av fastighet här i riket, som taxerats såsom jordbruksfastighet, kommit ägaren eller brukaren tillgodo. Såsom exempel härå angives intäkt av skogsbruk, vartill hänföres bl. a. intäkt genom avyttring av skogsprodukter, därunder inbegripna produkter av sådan förädlingsverksamhet, som ingår i skogsbruket, genom upplåtelse av avverkningsrätt till skog eller genom avyttring av växande skog i samband med avyttring av marken, därest icke vinst å avyttring av fastigheten i dess helhet skall beskattas enligt 27 § såsom inkomst av handelsrörelse eller enligt 35 § såsom realisationsvinst.

Jämlikt 35 § kommunalskattelagen hänföres till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet bl. a. vinst å icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom, som förvärvats genom köp, byte eller därmed jämförligt fång och varit i den skattskyldiges ägo, om det är fastighet, under mindre än 10 år och eljest under mindre än 5 år (realisationsvinst). Enligt 2 § förordningen om statlig inkomstskatt gäller samma stadgande också med avseende å den statliga beskattningen.

I förordningen den 23 maj 1947 (nr 210) om skattefrihet i vissa fall för realisationsvinst vid expropriation m. m. har stadgats visst undantag från

tillämpningen av bestämmelsen i 35 § kommunalskattelagen. Sålunda föreskrives i sistnämnda förordning, att har fast eller lös egendom tagits i anspråk genom expropriation eller liknande förfarande eller eljest avyttrats under sådana förhållanden, att tvångsförsäljning måste anses vara för handen, den genom överlåtelsen uppkomna vinsten icke skall i något fall utgöra skattepliktig realisationsvinst enligt kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomstskatt. Vad sålunda stadgats skall äga motsvarande tillämpning beträffande realisationsvinst vid upplåtelse av nyttjanderätt eller servitutsrätt till fastighet för obegränsad tid mot engångsersättning.

Vid behandlingen av den vid 1947 års riksdag framlagda propositionen nr 147 med förslag till förordning om skattefrihet i vissa fall för realisationsvinst vid expropriation m. m. föreslog samma års bevillningsutskott, som tillstyrkte bifall till propositionen, i anledning av väckt motion skrivelse till Kungl. Maj:t med hemställan om utredning rörande frågan om lättnad i beskattningen av den ersättning, vilken en arrendator erhållit för mistad inkomst vid avstående av arrenderätt i samband med expropriation av fastighet. Utskottet anförde därjämte bl. a. följande:

»Då den ersättning, som uppbäres av fastighetsägare vid expropriation av fastighet, i enlighet med det i propositionen framlagda förslaget icke tages till beskattning såsom realisationsvinst, medför detta den konsekvensen, att ersättningen, till den del den är att hänföra till avyttringen av den å marken växande skogen, i stället beskattas såsom inkomst av jordbruksfastighet. För denna del av ersättningen kommer skattefrihet sålunda icke att åtnjutas. Det synes utskottet kunna ifrågasättas, huruvida icke även vad angår sådan ersättning skäl kunna anses tala för en skattelättnad av det slag, som av utskottet befunnits påkallad beträffande av arrendatorer uppburna ersättningar.»

I de ifrågavarande *motionerna* har framhållits bl. a., att vid framdragan- det av elektriska kraftledningar mycket stora markområden toges i anspråk, vilket i allmänhet skedde genom expropriation av marken. Då mark- ägaren därvid tvingades att avverka den å marken växande skogen, hade fråga uppstått hur sådan inkomst, som erhållits på grund av denna ofrivil- liga avverkning, skulle beskattas. Det gällde här ett tvångsuttag från skogen, som icke skulle ha förekommit under andra omständigheter. Vidare kunde det inträffa, att genom minskning av skogsarealen egendomens förut- varande bruksvärde såsom självständig jordbruksfastighet försämrades. En stor del av inkomsten representerade endast en kapitalöverflyttning men kunde ändå bli föremål för inkomstbeskattning. De invecklade bestämmelserna rörande beräkningen av intäkt och om avdrag därifrån, som gällde vid försäljning av skog i samband med avyttring av marken, kunde knappast komma till användning i ett dylikt fall. En skyndsam utredning i ämnet vore av behovet påkallad.

Utskottet. I de förevarande motionerna har yrkats skrivelse till Kungl. Maj:t med hemställan om utredning rörande frågan om beskattningen av inkomst, som uppkommer på grund av ofrivillig avverkning av skog i vissa fall. Motionärerna ha därvid närmast åsyftat sådan avverkning, som kunde ske i samband med expropriation av mark för framdragande av kraftledning.

Såsom framgår av den ovan lämnade redogörelsen beskattas vinst genom avyttring av fastighet med därå växande skog i första hand såsom realisationsvinst, därest förutsättningar härför äro för handen. Föreliggande ej sådana förutsättningar, betraktas vad av inkomsten belöper å den växande skogen såsom intäkt av skogsbruk, och denna del av vinsten beskattas således såsom inkomst av jordbruksfastighet. De genom förordningen den 23 maj 1947 (nr 210) meddelade bestämmelserna om skattefrihet för realisationsvinst vid expropriation eller liknande förfarande innebära att, därest realisationsvinst på grund av dessa bestämmelser icke beskattas, intäkten, till den del den är att hänföra till avyttringen av den å marken växande skogen, kommer att beskattas såsom inkomst av jordbruksfastighet.

1944 års allmänna skattekommitté har den 24 februari 1949 avgivit betänkande angående beskattning av realisationsvinster, m. m., samt ackumulerade inkomster (SOU 1949:9). Enligt kommitténs förslag skola bestämmelserna i förordningen den 23 maj 1947 inarbetas i kommunalskattelagen. Kommittén har vidare föreslagit särskilda bestämmelser för beräkning av skatt till staten å ackumulerad inkomst. Dessa bestämmelser innebära, att, därest skattskyldig fysisk person under visst beskattningsår åtnjutit inkomst, som hänför sig till minst 2 år, statlig inkomstskatt å denna inkomst skall under vissa förutsättningar beräknas som om inkomsten åtnjutits under det antal år, till vilka inkomsten hänför sig, dock högst 10. Såsom förutsättning för sådan skatteberäkning har angivits bl. a., att den skattskyldiges statliga inkomstskatt därigenom kommer att nedbringas med minst 100 kronor samt att hans ackumulerade inkomst uppgår till minst 3 000 kronor. Enligt förslaget bör intäkt av skogsbruk betraktas såsom ackumulerad inkomst så snart försäljningen omfattar mera än 2 års tillväxt. Kommitténs betänkande är för närvarande föremål för remissbehandling.

Såvitt utskottet kunnat finna bör syftet med de förevarande motionerna åtminstone i viss mån kunna anses tillgodosett genom skattekommitténs förslag. Utskottet, som — utan att taga ställning till förslagets detaljer — utgår ifrån att förslaget kommer att läggas till grund för lagstiftning i ämnet, förutsätter, att de i motionerna anförda synpunkterna därvid i möjligaste mån bliva beaktade. Med hänsyn härtill finner utskottet ej anledning att förorda bifall till motionärernas yrkande om skrivelse till Kungl. Maj:t med hemställan om utredning rörande det nu ifrågakvarande spørsmålet.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att de likalydande motionerna I: 152 av herrar Lars Andersson och Karl Persson samt II: 190 av herr Jansson i Aspeboda m. fl. om utredning angående beskattningen av inkomst, som uppstår på grund av ofrivillig avverkning av skog i vissa fall, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 26 april 1949.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Elon Andersson, Wahlmark, Ekman, Velande, Heüman, Franzon, Falk, Wehtje, Rosander och Niklasson samt

från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Björklund, Sandberg, Jonsson i Skedsbygd, Orgård, Kristensson i Osby, Sundström, Hagberg i Malmö, Nilsson i Kristinehamn och Persson i Svensköp.